

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 17. Etiam Domine. Christus amat & cruciat, vt Ioseph, si vero nos tribulationem voluntarie suscipimus, vt mulier hæc, erit nobis vtilissima.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

Job 36.
22.

in illa sententia Elii amici Iob, in qua loquitur de Deo: *Nullus ei similis in legislatoribus, sic quoddam verbum, quod significet, arcum tendere, unde sic legi potest: Non est ei similis in iaculatoribus.* Nullus iaculator tam dextra manu spiculum ejaculatur: eo enim modo, & ratione qua vult, iaculum librat: quosdam sagittis ferit leuiores, donis, beneficiis, gratis ad pedes suos sibi prosternit, & eorum cordis intima producit in lucem; alios vero sagittis venenatis, doloribus, tribulationibus, & opprobriis transfodit inopinato currentes. Præterdit autem illorum heroicæ declarare virtutes, & electorum patefacere prærogatiuas. Hoc verò tanta agit sinceritate, vt sæpius pro eo quòd hi maiori honore digni haberentur, & eorum coram mundo virtus agnita coleretur, ille è contra talia facit, quæ in eorum detrimentum, & ignominiam quasi notam declinare videantur, vt in simili occasione notat D. Ambrosius.

Quis Christum non arguat crudelitatis, qui modum attendit, quo hanc mulierem excipit, & verba duriora, quibus illam quasi repellit à se nanscabundus? Ille qui nihil præter misericordiam resonabat, qui nihil aliud inculcabat, quàm proximi sui necessitati esse subueniendum. Ille, qui motu proprio quarit quibus benefaciat, qui in se figura exprimit benignissimi pistoris, qui ad vnius ovis inquisitionem, montes oberrat, pericula non timet, inuentam autem propriis baulat humeris, quis dicat, quod ipse ne vno quidem verbo mulierem hanc affi- tam solari dignetur, sed insuper afflictam crudius affigit, nouis improperis, aliis iniuriis animum eius exulceret, vt cum Davide conuicti posse videatur: *Super dolorem vniuerum meorum addiderunt?* Ne mireris, transeant hæc omnia, modò mulieris huius pectoris patefiat fortitudo, & quantum opinor, vult eam aspero sermone vellicari, vt cuncti conspiciant quanta sit mulieris huius eminentia virtutis, & tali in Ecclesia sua honore celebretur, vt per omne sæculum, eius fides vix decantetur, ceterique iusti virtutem eius, & in oratione constantiam admirentur. O ter maxime Deus, quàm congruè illi liceat dicere, cui tua nota est conditio & agendi consilium: *Nimis honorificati sunt amici tui Deus.* Habes modò

Ps. 138.
17.
D. Ch. n. apertam rationem (inquit D. Chrysofost.) cur mulierem hanc tot agitarii tempestatibus: *Vt illam ipsam in toto orbe nobilem faciat, asperius illam conuenit, sciebatur enim fortunandam mulieris.*

§. 17. Etiam Domine. *Christus amat & cruciat, vt Ioseph, si vero nos tribulationem volumarie suscipimus, vt mulier hæc, erit nobis vtilissima.*

Aliam nobis & proficuum prælegit hæc prudens negotiatrice lectio, quæ nos instruit, quo sint animo recipiendæ tribulationes, quibus nos Dominus visitat, vt illas voluntarias faciamus, illas extentis manibus suscipiamus, & patienter perferamus. Hoc tibi persuade, (persuadet D. Gregor.) Deum nulli permittere tribulationes, ea mente quæ illi optet malum, nequaquam, quinimo illis immittit quos habet sibi chariores. Hoc ipsum protestatur Salomon: *Quem diligit Dominus, corripit, & quasi pater in filio complacet sibi:* Et iterum: *Ego quos amo, arguo & castigo.* Reuoca ad memoriam (ait D. Gregor.) celebrem illum Ioseph, quàm saue debacchatus est in fratres suos, modò illos, vt iudiciatores regni accusans, modò vt præ Jones redarguens, & quos ita liuido ore mordebat sæpius ac acerbis, fratres eius erant: *Quasi ad alienos durius loquebatur.* An forte odio germanos fratres inlectabatur? An vt illis malum optaret, torpescit angustis? Eras, si hoc crederis: quinimo eius præ nimio erga fratres suos amore viscera liquecebant, quibus & conuiuium iuste præparari quibuslibet cupidis instructum: tantumque illis desiderabat bonum, vt præ amore lacrymas nequiverit continere, dum eos videt inexpectata forte miserandos, vt utem illis dissimularet, opus fuit in fratrem secederet eadem deterius, oculos abluturus, ne sentem annotarent. Quàm pari gressu procedunt amor & cruciatus! *O Tormentum misericordia* (exclamat D. Gregor.) *Amat & cruciat.* Amat & ob hoc cruciat, vt enormis illius sui peccati recorderentur, quod in eum admiserant, dum eum morti dare & perdere cogitabant, deicientes in cisternam, & tandem vt mancipium viginti argenteis distrahentes, peruelles fratricidæ.

O bone Deus: quis sinceriori diligit affectu animas, quam tu? *Qui amat animas.* Dixit Sap. 11. Spiritus S. Quis plura pro illis fecit, quam tu? Hæc paucis verbis expendit D. August. *Perieram, abieram in peccatis, venundatus eram, vt nisi pro me, vt redimeres me, & tantum me distulisti, vt sanguinem tuum in pretium daretis pro me.*

I. Alle-
goria

Optat matrimonio iungi cum Rachel, sub-
stituit illi Laban Liam, & dedit illi concubinam
Zelpham ancillam. Postmodum verò suscepit
Rachel in vxorem, illi quoque dedit ancillam
Balam. Parit Lia quartam prolem, & parere de-
stitit. Statim verò hoc curat, vt maritus suus in
vxorem sumat famulā Zelpham, cuius filios Lia
suscepit, & vt sibi proprios in domo nutrebat.
Rachel dolo se sterilem, & viro persuadet vt
Balam ancillam suscipiat sibi in vxorem, qua
pariente, filios illos in suos adoptauit. Proinde
in numero duodecim Patriarcharum recensentur.
Dūas habes vxores, vnam nobilem, animam
scilicet, ignobilem alteram & ancillam, nimi-
rum carnem. Vtraque filios parit. Carnis filij
sunt, fames, pestis, morbi, calamitates, mors.
Animæ verò, oratio, deuotio, fides, spes, chari-
tas &c. Optas carnis filios, vt legitimos adopta-
ri? Illos suscipiat vxor principalis anima, ad-
mittat & suscipiat vt filios suos famem pestem,
sitim, ærumnas, morbos. Illos suscipiat, & in-
ter filios spiritus numerabuntur. O quantum
posses his tribulationibus mereri, quas excutare,
diuertere, declinare non potes, si illas vt volun-
tarias susciperes, adoptares vt proprias cum om-
ni mentis submissione pateris, & in tuorum
scelerum eas offerres remissionem!

Non leuiter transcamus, quantis laudibus
extollant Doctores medicum Lazarum, ob sua
stricta ieiunia. Tertullian. a præteritū verò D.
Basil. b Lazari ieiunium illud tribuit, illa ea fuisse
quibus commeruit, vt morientis animam Ange-
li festiū comitatu deferret in sinum Abrahæ
refouendam: *Quis Lazarum in sinu Abrahæ re-
fouit? Nonne ieiunium?* Res hæc hactenus
inuitata, res noua. Audiuimus quidem Laza-
rum de iniuncta patientia laudari, quā dolores
suos, ærumnas & extremam paupertatem perse-
rebat inculpatus, seuitiam quoque non feren-
dam diuitis epulonis ac suorum seruorum, quā
miserum afflictiūque crudelius affligebant, illo
tamen neminem accusante, nec vel modicum
queritante. Tandem inter lambentium sibi vl-
tera cauum linguas emori; sed nec ob hoc ex-
polutantem sumus admirati. At de ieiunio, quod
eum meritò extollat, cum illi hoc esset necessa-
rium; quod meritum eius, quod animi robar,
si ieiunet ille, cui ne mica panis quā famem pos-
sit depellere, & ventris esuriam saturare? Con-
cedo, hoc illi ieiunium fuisse necessarium: ege-
state enim laborabat extrema, nec quod ori in-
gereret, habebat vel frustum panis. Attamen e-
luctantiam hanc fecit voluntariam, integra accep-

I. I. Lazari
paupertas
erat vo-
luntaria.

tans voluntate, famem constanti perferens pa-
tientia, sicut etiam paupertatem, morbos, æ-
rumnas, vulnera, quæ sibi à Deo credens immi-
sa, suscipiebat: *Etiā Domine.* Perplacet mihi
Domine, voluntariè Domine hæc patior: hæc
etenim & multo plura mea merentur peccata. &
hæc fors mea optima te Domine, mei recorda-
ri, hoc quoque tibi placeat quod me tuæ cernas
conformem voluntati.

Illā voluntatis suæ resignatione, tot meri-
tis diues claruit D. Iob tot ærumnis, aduersis,
& tentationibus super eum irruentibus vnde-
quaque percussus, quæ licet illi contigerint, illo
ea non aluente, sed Deo permitte, volun-
taria tamen effecit, in omnibus hæc Deo con-
ciliens laudem gratiarum: *Si bona suscepimus de
manu Dei, mala quare non sustinamus? Sicut
Domino placuit, ita factum est. Sit nomen Domi-
ni benedictum.* Notate verba, signate mytheria:
Suscipimus. Ambabus vniis amplexati sumus
bona, amplectamur & mala. Nihil nobis mag-
is necessarium, quam ipsa mors; sententia enim
à Deo lata est irreuocabilis: *Status est homi-
nibus semel mori.* Nihilominus opinatur. D. Am-
bros. quod mortem illam, Deo possis tam gra-
tum offerre sacrificium, quā fuit illud Abra-
hæ Deo gratum: & hæc de causa Psalmum ex-
plicat 114. vbi David diligenter inquit, quod
Deo possit offerre sacrificium acceptabile in
beneficiorum, quæ à Deo acceptat iustam re-
tributionem: *Quid retribuam Domino, pro om-
nibus, quæ retribuit mihi?* Sic te oportet esse
solicitem, si te gloriaris virum esse virtutis, si
enim talis non es, cui illud parum non est gra-
tum, quod in eius gratiæ suæ præstat vicinus,
minus erit, cui gratum non est illud multum
sibi à Deo præstitum. Multa tibi o David oc-
currunt ad Dei gloriam faciendā. Milles ag-
norum, arietum & caprarum greges Deo immo-
lare, ieiunare, dare elemosynam, Dei iniurias
vindicare. Bona sunt hæc, fateor; verum tam-
en illud sentio Deo fore omnium gratissi-
mum, de manu eius voluntariè calicem illum
amarum suscipere passionis, quam p. opinat
*Calicem salutaris accipiam, & nomen Domini in-
uocabo.*

Hoc præ cæteris Deo perplacet, hilari men-
te, voluntate pia de manu eius acceptate calicem,
sanctum eius nomen inuocando. Deo grata sunt,
quæ agis opera bona, sed quod maxime illi sa-
tisfacit, hoc vnum esse credito, vt patienter &
indolenter suscipias ignominias, opprobria,
tribulationes, ærumnas, eaque omnia profunda
humili-

III. Similitudo
& Iob &
David.
Iob 2. 10.

Hebr. 9.
L. de hinc
morti 6.

Psalm. 113.
12.

48

humilitate, diuinæ eius offeras voluntati: dicitur cum Christo, calici, quem tibi propinat e-bibendum: *Fiat voluntas tua*. Et cum omnium terribilium, terribilissima sit mors, sacrificium omnium gratissimum, (testatur David) quod sancti Deo litant, illud iudicio, quod animo in-fracto, voluntate Deo consona, illam accepta-runt, ut quid sibi de Dei manu proveniens pre-tiosum. *Pretiosa est in conspectu Domini, mors san-ctorum eius*. O quam magni meriti & coram Deo mors hæc pretiosa, quando vir iustus eam sibi cernens iam imminens, latus exclamat: *Dirupsisti vincula mea, tibi sacrificabo hostiam lau-dis*. Benedictus Dominus Deus meus, qui mihi illam immitis mortem, quæ animæ meæ vincu-la dirumpantur, illa, quælo, ignis sit, quod pec-cata mea & purgentur & eradantur. Idcirco can-tat Ecclesia plalmum hunc in festo Sanctorum Martyrum: erat enim hæc illorum mors sacri-ficium, quod obtulerunt Deo gratissimum, acci-pientes de manu Domini calicem hunc crucia-tuum ac mortis, & Deo litantes, occinebant: *E-tiam Domine*. Hoc ita verum confemus, quod per hanc cum Dei voluntate conformitatem, la-tro ille nebulo erucem murauerit, quæ crimina pledebantur, in altare, quod se Deo sacrificium acceptatissimum & hostiam immolauit: unde

Epist. ad SS. Patres cum Martyribus annuerant. Ita D. Cypriana a. D. August. b. D. Hieron. c. & alij. Quid hoc opus tantum, efficit? Voluntaria acceptatio eius quod necessario & inevitabili-ter sibi accidebat: cruciatum hunc acceptando in poenam suorum scelerum, dicendo: *Nes qui-dam in se: nam digna factis recipimas*. Optabat enim ille, ut poena illa, toto mundi ævo duraret, ut illa pro peccatis suis satisfaceret, & cruci- fixi Christi laudes intonat, eius innocen-tiæ præco, in cuius confirmationem veritatis, probatam hanc mortem accepit patien-ter: *Hic nihil mali fecit*. Est enim (teste D. Chrysoft.) patientia qua Martyres facti. Patientia quæ suos tolit læro cruciatus, illum martyrem conle- travit: & subtiliter expedit D. Augustinus. Quod poena quæ incepte in latrone, finijt in martyre: cum illam enim ferret patienter, ut læro bene meritus, & Christum confiteretur, in coronam veris est martyrij: *Pœna ceperat in latrone, & nouo genere consummatur in mar- tyre*. Hæc quoque efficit, & tu martyris: si patientiam serues, & summis laborans an- gustijs, dixeris: *Etiã Domine*. O Domine, quam agis sapienter, illò me tractans mo- dō, dum me superbum laboribus affligis,

reum cædis flagellis, & paupertate punis delin-quentem.

§. 18. Etiam Domine. Ficus simus primi floris, ut mulier hæc.

Hic illud optimè quadrat, quod in sensu litterali Dominus proposuit vati Hiero-nimæ, ut notat D. Hieron. & cenfer illum esse ficum vulgarem, simplicem ac planum. In excessum rapiebatur, fellebatur ad portas tem- pli, cui Deus ostendit duo canistra ficuum. *Ca-lathus vnus ficus bonas habebat nimis, ut solent esse ficus primi temporis, & calathus vnus ficus habebat malas nimis*. Interrogat eum Dominus; propheta quid vides? Respondet: *Ficus bonas, bonas valde, ficus malas, malas valde*. Quid hoc noui Domine, ad portam templi ficuum cant-stra? Num forte locus hic fructuum est forum? Hic te vidimus altero die ita mercatum omnem in templo abhorrentem, ut licet oves, boues, ac columbæ ea essent animalia, quæ Deo in tem- plo offerbantur, illa tamen expuleris, ac vir-gis cecideris venditores: quæ igitur ratione tu modo hic ficuum cophinos exponis? Admira- bile hic venero sacramentum. Iam Deus sta-tuerat populum suum supremis plectere tribu-lationibus, angustijs, captiuitate, flammis, si-ti, fame, qua libus illi ante sepius, per Hiero-niam fuerat comminatus, sæpe numero quo-que & ipse propheta illis nominatim & consul-to peruaserat, ut illis tribulationibus, à Deo nullis, sibi consulerent sapientiores, cum vero-que peccatis abtinerent, nec eorum agerent præ- nitentiam, cerò certius prænoscerent, supplicia se non euaduros, quibus illos Deus ipse iudex plecteret: quocirca patienter ac humiliter illa sustinerent, iustam agnoscens erimum suorum poenam, imò sceleribus multo suis in-feriorem. Talibus eos rationibus, ac moniti-onibus sapius vates Hieremias exhortabatur, vs-patet ex multis capitibus à vigesimo & ultra. Ostendit Vati suo Deus discrimen, inter vnum & alterum: erant enim aliqui sicut ficus bonæ, bonæ valde: *Vt solent esse ficus primi tem-poris*.

Erant autem hi, qui prophetae consilij obse-quentes, qui labores, qui plagas à Deo missas aduertentes, qui dum se captiuos in Babyloniam ductos lamentantur, dum se fame, siti, alijsque procellis ceerunt agnatos, patientes & ani-mo intracto hæc omnia perferrent, & cum

49
In cap. 24
Hier. c. 24